

UNIVERSITETET I TROMSØ

Det juridiske fakultet

JUR-2002 – HJEMMEEKSAMEN 2. AVDELING MASTER VÅREN 2007

Utleveringsdato: Mandag 21. mai 2007 kl 0900
Innleveringsdato: Fredag 25. mai 2007 kl 1500

Oppgavetekst:

I

Alf og Peder Edelgren arvet til sammen en formue på nærmere 250 millioner kroner da deres far Alf Peder Edelgren døde lille julaften 1990. Alf Peder hadde i løpet av sine siste leveår gjentatte ganger ytret et ønske overfor sønnene om at de skulle bruke minst 100 millioner kroner av de midler han etterlot seg til å investere i næringsvirksomhet i Lillevik kommune. Grunnen til at Alf Peder ønsket at sønnene skulle investere i Lillevik var at dette var hans barndommskommune. Dessuten ville det varme Alf Peders hjerte om sønnene viste evne til foretningmessig samarbeid etter hans død.

Alf og Peder var innstilt på å respektere farens ønsker. De tok derfor kontakt med ordføreren i Lillevik, og skisserte planer om å etablere malingsfabrikk på Grønnåsen, en eiendom kommunen eide sør for sentrum. Ordføreren ble imponert over at brødrenes prosjekt ville skape over 150 arbeidsplasser i kommunen. Lillevik kommune hadde i mange år opplevd utflytting som et voksende problem. Ordføreren ga derfor uttrykk for at brødrenes prosjekt fremstod som en viktig vitamininnsprøytning for kommunen, men at han selv ikke hadde personell kompetanse til å gi prosjektet grønt lys. Før industriprosjektet på Grønnåsen kunne realiseres måtte brødrene for det første få vedtatt en reguleringsplan etter plan- og bygningsloven (plbl.) som åpnet for utbyggingsprosjektet. For det andre ville malingsfabrikken medføre forurensning etter forurensningsloven (forul.) § 6, slik at brødrene ville trenge forurensningstillatelse fra Statens forurensningstilsyn (SFT).

Brødrene henvendte seg på denne bakgrunn ved brev av 15. januar 1991 til kommunestyret i Lillevik, og skisserte planene om utbyggingen på Grønnåsen. I møtet 30. januar 1991 vedtok kommunestyret under dissens 16 mot 11 at brødrene Edelgren skulle få eiendommen Grønnåsen gratis av kommunen, dersom de var villige til å investere kr. 125 millioner i en malingsfabrikk på eiendommen. Med samme stemmetall traff kommunestyret følgende vedtak:

Kommunestyret forplikter seg til å vedta et reguleringsforslag om utbygging av en malingsfabrikk på Grønnåsen, under forutsetning av at forslaget:

1) Er sendt inn på vegne av Alf Edelgren og Peder Edelgren og fordrer investeringer i kommunen på minst 125 millioner kroner.

2) Er blitt behandlet i henhold til saksbehandlingsreglene i plan- og bygningsloven og forvaltningsloven.

Brødrene ble svært lettet over at deres planer hadde så solid støtte i kommunestyret. De etablerte derfor selskapet Edelgren Grønn AS. Dette selskapet engasjerte en arkitekt og to konsulenter med sikte på å få utarbeidet et privat reguleringsforslag for utbyggingsprosjektet på Grønnåsen. Før reguleringsforslaget ble ferdig utarbeidet, ble det imidlertid holdt valg i Lillevik. For første gang på over 15 år endte valget med et sosialistisk flertall i kommunestyret.

Da det nye kommunestyret behandlet reguleringsforslaget fra Edelgren Grønn AS 17. mars 1992, ble forslaget nedstemt med 17 mot 9 stemmer. I begrunnelsen for vedtaket stod følgende:

Kommunestyret viser til deres private reguleringsforslag, og ser positivt på at Edelgren Grønn AS viser vilje til å investere i kommunen, med de muligheter dette gir for økt sysselsetting og aktivitet innenfor kommunegrensen. På nåværende tidspunkt finner flertallet i kommunestyret imidlertid ikke å kunne åpne for utbygging av en malingsfabrikk på Grønnåsen. Kommunen finner derfor ikke å kunne vedta deres reguleringsforslag etter reglene i plan- og bygningsloven kapittel VII. Årsaken til dette er usikkerhet m.h.t. plasseringen av en ny hovedvei gjennom kommunen.

Brødrene Edelgren ble svært skuffet over avslaget, og tok straks kontakt med familiens advokat Haudar Laud.

På vegne av Edelgren Grønn AS skrev advokat Laud brev til kommunen datert 25. mars 1992. I brevet påstod Laud at vedtaket av 17. mars 1992 var i strid med kommunestyrevedtaket av 30. januar 1991, og at det førstnevnte vedtaket derfor måtte kjennes ugyldig. Vedtaket av 17. mars 1992 måtte dessuten kjennes ugyldig fordi den begrunnelse kommunestyret hadde gitt, ikke var god nok. For det tilfelle at vedtaket av 17. mars 1992 ble stående, påstod advokat Laud at Edelgren Grønn AS hadde krav på erstatning fra kommunen for de utgiftene selskapet hadde hatt i forbindelse med utarbeidelsen av reguleringsforslaget.

Kommunen hevdet på sin side at vedtaket av 17. mars 1992 ikke kunne kjennes ugyldig. Når det gjaldt forholdet til vedtaket av 30. januar 1991, mente kommunen at en måtte se bort fra dette da rettsordenen ikke anerkjente denne form for forhåndsbinding av forvaltningsmyndigheten. Videre hevdet kommunen at den begrunnelse som var gitt for vedtaket av 17. mars 1992 holdt seg trygt innenfor kravene i fvl. § 25, og at det i denne saken ikke kunne stilles krav til begrunnelsen ut over dette. Endelig fremholdt kommunen at den ikke kunne bli erstatningsansvarlig for de utgifter Edelgren Grønn AS hadde hatt til utarbeidelse av reguleringsforslaget.

II

Den 3. januar 1996 sendte Edelgren Grønn AS på nytt inn reguleringsforslaget som åpnet for utbygging av malingsfabrikken på Grønnåsen. På dette tidspunkt var den nye hovedveien etablert, og det var holdt nytt valg med det resultat at det igjen var et ikke sosialistisk flertall i kommunestyret. Ved behandlingen 21. februar 1996 vedtok kommunestyret reguleringsforslaget med 16 mot 11 stemmer.

Edelgren Grønn AS satte deretter sine konsulenter i sving med å utforme en søknad om utslippstillatelse som ble sendt SFT. Statens forurensningstilsyn kom den 4. april 1996 til at Selskapet kunne få utslippstillatelse til driften av malingsfabrikken på Grønnåsen, men fant å måtte stille følgende vilkår i tillatelsen:

- 1) Bedriften Edelgren Grønn AS får bare ansette personer over 18 år som de siste 5 årene har vært fastboende i Lillevik kommune.
- 2) Statens forurensningstilsyn, eller den Statens forurensningstilsyn peker ut, skal til enhver tid gis tilgang til bedriften for å kontrollere at utslippene holder seg innenfor det som må anses forsvarlig.
- 3) Bedriften skal til enhver tid anvende de best anvendbare teknikker for å ivareta miljøet.

Det kom ingen bemerkninger fra selskapet til disse vilkårene.

Den 16. mai 1997 ble fabrikken åpnet av ordføreren, akompanjert av korpsmusikk og med norske flagg veivende i luften. Idyllen skulle imidlertid vise seg å bli kortvarig.

Ved en kontroll som ble foretatt på vegne av SFT av eksperter fra Norges naturvernforbund 12. juni 1997, ble det avdekket at bedriften hadde installert gammelt renseutstyr som var kjøpt fra en nedlagt malingsfabrikk i Litauen. Det ble også avdekket at Edelgren Grønn AS hadde ansatt en rekke svenske arbeidere som jobbet på laveste tariff. Under henvisning til vilkårene som var fastsatt i tillatelsen av 4. april 1996, ga SFT pålegg om at Edelgren Grønn AS måtte rette forholdene ved å:

- 1) Installere nytt renseutstyr fra den tyske produsenten Nödgin.
- 2) Ansette personer som de siste 5 årene har vært fastboende i Lillevik kommune i samsvar med vilkår 1).

På vegne av Edelgren Grønn AS protesterte advokat Laud mot påleggene. Advokaten fremholdt at alle de tre vilkårene som var stilt i forurensningstillatelsen av 4. april 1996 var ugyldige. I tilfelle vilkår 3) skulle vise seg å være gyldig, hevdet advokat Laud subsidiært at vilkåret ikke kunne medføre noen plikt for Edelgren Grønn AS til å installere nytt renseutstyr fra den tyske produsenten Nödgin. Det renseutstyr som bedriften i dag benyttet var fullt brukbart. Å installere renseutstyr fra Nödgin ville i følge advokat Laud bli så kostbart at bedriften ikke ville ha mulighet til å gå med overskudd de neste tre årene.

Statens forurensningstilsyn svarte at alle de tre vilkårene inntatt i vedtaket av 4. april 1996 var gyldige. Når det gjaldt vilkår 3), innrømmet SFT at renseutstyret fra Nödgin var svært kostbart, og at bedriften kunne få problemer med lønnsomheten de første årene som følge av dette. Det renseutstyret som i dag var installert hos Edelgren Grønn AS, fylte imidlertid ikke vilkår 3) om best anvendbare teknikker. Dessuten var renseutstyret fra Nödgin blitt stadig vanligere ved de større malingsfabrikkene i Europa.

III

Malingsproduksjonen på Grønnåsen førte med seg en betydelig stank, noe som var til stor sjenanse for beboerne i Utsikten borettslag. Borettslaget var malingsfabrikkens nærmeste nabo. Den 14. april 2006 mottok SFT en henvendelse fra Utsikten borettslag med oppfordring om å trekke tilbake den utslippstillatelse som Edelgren Grønn AS hadde fått 4. april 1996. Borettslaget ga en lang redegjørelse for de plager beboerne var blitt påført gjennom mange år som følge av malingsfabrikken.

Den 24. mai 2006 vedtok SFT å trekke tilbake utslippstillatelsen av 4. april 1996 under henvisning til forurensningsloven (forurl.) § 18 tredje ledd. Det ble gitt følgende begrunnelse for vedtaket:

Etter en nøye overveielse av forurl. § 18 tredje og fjerde ledd har SFT kommet til at de beste grunner taler for at utslippstillatelsen av 4. april 1996 trekkes tilbake, og at virksomheten på Grønnåsen legges ned.

Brødrene Edelgren forstod straks alvoret i situasjonen. Etter å ha påklaget omgjøringsvedtaket uten å få medhold, ble saken brakt inn for domstolsbehandling.

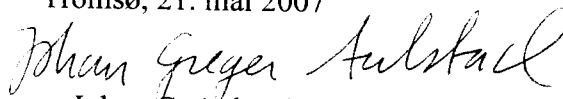
Advokat Laud hevdet for retten at forurl. § 18 tredje ledd ikke kunne tjene som omgjøringshjemmel, da de kostnader brødrene Edelgren ble påført ved å måtte legge ned virksomheten på Grønnåsen langt oversteg de fordeler tilbaketrekkingen av utslippstillatelsen førte med seg. Tilbakekallet av utslippstillatelsen var dermed i strid med forurl. § 18 fjerde ledd.

Regjeringsadvokaten, som var prosessfullmektig for SFT, fremholdt at domstolene ikke hadde adgang til å overprøve forvaltningens vurderinger etter forurl. § 18 fjerde ledd. Tilbakekallelsen av utslippstillatelsen kunne derfor ikke kjennes ugyldig under henvisning til denne bestemmelsen.

Til dette svarte advokat Laud at nyere rettspraksis, særlig på utlendingslovens område, viste at Høyesterett gikk lenger enn tidligere i å overprøve forvaltningens vurderinger ved skjønnstemaer av den karakter som forurl. § 18 fjerde ledd legger opp til. På bakgrunn av denne rettspraksisen må en i dag gå ut fra at Høyesterett vil overprøve forurensningsmyndighetenes vurderinger etter forurl. § 18 fjerde ledd. I følge advokat Laud kunne retten derfor sette tilbakekallelsen av utslippstillatelsen til side i medhold av fjerde ledd i forurl. § 18.

Drøft og avgjør de rettspørsmål som de ulike aktørene i oppgaveteksten er uenige om.

Tromsø, 21. mai 2007

Johan G. Aulstad
Leder av andreaavdelingsutvalget

Universitetet i Tromsø
Det juridiske fakultet

Hjemmeeksamen 2.avdeling master – formelle krav

Dokumentet som leveres inn skal være på inntil 28000 tegn. Fotnoter og sluttnoter skal medregnes. Forside og litteraturliste medregnes ikke. Oppgavesvaret skal være skrevet i spalter (som ved øvingsoppgaver) med linjeavstand 1,5. Antall tegn finner man ved å bruke kommandoene "verktøy" og videre "ordtelling" i tekstbehandlingsprogrammet Word før forside og eventuell litteraturliste legges inn. Tegngrensen inkluderer også mellomrom, dette spesifiseres når man foretar tegntelling i Word. Tegn utover 28000 blir slettet fra siste tegn og fremover. Studentene skal følge Universitetsforlagets "veiledning om henvisninger m.m. i juridiske tekster".

Forside skal inneholde følgende opplysninger:

- Hjemmeeksamen 2. avdeling master våren 07
- Ditt kandidatnummer (med stor skrift øverst til høyre)
- Antall tegn i besvarelsen

Oppgavesvaret skal leveres elektronisk til følgende e-postadresse:

Elektronisk_innlevering@jus.uit.no. E-post med oppgavesvaret vedlagt(i ett dokument) skal merkes med følgende:

- I e-postens emnefelt: Ditt kandidatnummer – innlevering JUR-2002
- Dokumentet navngis: Ditt kandidatnummer_JUR_2002

Oppgavesvaret skal også leveres i tre papireksemplarer i informasjonen ved Det juridiske fakultet. Studentene skal signere for levert besvarelse. Fjernstudenter kan på eget ansvar bli fritatt fra å levere papireksemplarer. Det må i e-posten opplyses om dette slik: (NB: Leverer ikke papireksemplarer!).

Se for øvrig eksamensreglementet ved graden master i rettsvitenskap § 6, forskrift for eksamener ved Universitetet i Tromsø § 19 og studieplan for graden master i rettsvitenskap pkt. 8.

Innleveringsfrist: Fredag 25. mai kl 1500.

Sensur: Foreløpig sensur etter skriftlig del faller **mandag 18. juni kl 1400** og offentliggjøres ved oppslag på tavla utenfor fakultets informasjon. Kandidater som er forhindret fra å møte opp selv, kan få opplysninger om sitt resultat ved å ringe informasjonen mellom kl 1400 og 1500 samme dag på tlf 77 64 41 97, 77 64 69 23 eller 77 64 68 76. **Husk at kandidatnummer må oppgis.**

Muntlig prøve: Tirsdag 19. og onsdag 20. juni avvikles muntlig prøve for kandidater som har fått karakteren E eller bedre etter skriftlig del. Endelig karakter fastsettes etter muntlig prøve.

Klage: Klagefrist er fredag 13. juli. Klageadgangen er begrenset til karakterfastsettelsen for den skriftlige del av hjemmeeksamen, se uhl. § 5-3 (5).

Retningslinjer til hjemmeoppgaver ved graden master i rettsvitenskap

Masterstudiet i rettsvitenskap, UiT

Besvarelsen skal være et selvstendig arbeid. Kildehenvisningene skal være presise og etterprøvbare.

Selvstendighet.

Kravet til selvstendig arbeid innebærer at den enkelte student selv skal ha bestemt og funnet frem til innholdet i sin besvarelse, og selv skal ha formulert besvarelsen. Det er i strid med selvstendighetskravet å få en annen til å skrive hele eller deler av oppgaven for seg, eller å skrive av hele eller deler av en annens oppgave. Det er heller ikke tillatt å sitere fra eller gjengi juridisk litteratur eller andre rettskilder uten å henvise til kildene, slik at argumentene eller synspunktene fremstår som ens egne.

Det er tillatt muntlig å diskutere hjemmeoppgaver med andre studenter og med hvem man måtte ønske. Herunder er det tillatt å diskutere oppgavens faktum, disponering av oppgaven og ulike rettslige spørsmål som oppgaven reiser.

Samarbeid som resulterer i helt eller delvis identiske besvarelser er ikke tillatt. Plagiering av andres arbeid anses som fusk og kan føre til reaksjoner etter reglene i universitets- og høyskoleloven §§ 4-7 og 4-8.

Kildehenvisninger.

Alle skriftlige hjemmeoppgaver skal inneholde så presise kildehenvisninger som mulig. Henvisninger til og sitater fra dommer, forarbeider, bøker eller artikler skal normalt angi nøyaktig tittel, utgave, årstall og sidetall. Også ved gjengivelser av argumenter eller synspunkter fra bestemte kilder skal det henvises nøyaktig til kildene. Det er ikke tilstrekkelig å vedlegge kildeliste.

Manglende kildehenvisning som gir grunn til å tro at studenten forsøker å gi inntrykk av selv å ha resonnert seg frem til noe som er hentet fra en kilde, er brudd på selvstendighetskravet og kan bli ansett som fusk, jf. uhl. §§ 4-7 og 4-8. Manglende eller utilstrekkelig kildehenvisning som gjør det vanskelig å kontrollere riktigheten av det som anføres, medfører trekk ved bedømmelsen selv om det ikke er grunn til å tro at det forelegger fusk.